

Γράφει ο **Παναγιώτης Μαυροειδής**

Συχνά, τις πραγματικές διαστάσεις κοινωνικών φαινομένων, τις αντιλαμβανόμαστε μέσα από την συν-εξέταση αντιθετικών εικόνων. Ας εστιάσουμε λοιπόν σε τρία παραδείγματα.

Από τη μια επενδυτική έκρηξη, από την άλλη λουκέτο σε βιομηχανίες;

Και εκεί που όλα πήγαιναν καλά και τα πανηγύρια για την «άνοδο της επενδυτικής βαθμίδας» καλά κρατούσαν, μέσα στο πρώτο τρίμηνο της χρονιάς **έκλεισαν τρεις βιομηχανικές μονάδες (Υαλουργία Γιούλα στο Αιγάλεω και οι μονάδες παραγωγής της χαρτοβιομηχανίας SONOCO σε Κιλκίς και Θεσσαλονίκη)**. Έτσι, μαζί με τις Crown (Πάτρα) και Benckiser (Βασιλικά Χαλκίδας), τα βιομηχανικά λουκέτα έφτασαν τα **πέντε εντός μίας χρονιάς και στα έντεκα (11) την τελευταία πενταετία από το 2019**, αν θυμηθούμε και το κλείσιμο των Frigoglass (Πάτρα), ΔΕΛΤΑ (Πλατύ Ημαθίας), SCHNEIDER Electric (Θήβα), PIPELIFE (Θήβα) και PITSOS (Αγ. Ιωάννης Ρέντης Αττικής).

Πού πήγαν λοιπόν οι επενδύσεις; Τα στοιχεία μιλούν από μόνα τους: Το 2023 οι εισροές άμεσων ξένων επενδύσεων ανήλθαν σε **4,5 δισ. ευρώ**. Σχεδόν οι μισές (2,1 δισ.) αφορούσαν αγοραπωλησίες ακινήτων, ενώ τα υπόλοιπα κεφάλαια διατέθηκαν σε εξαγορές υφιστάμενων (ιδιωτικών ή δημόσιων) επιχειρήσεων ή σε αγορά εταιρικών μεριδίων σε αυτές. Αφορούν δηλαδή σε **αλλαγή ιδιοκτησιών κυρίως, παρά σε προσθήκη παραγωγικού δυναμικού**. Επενδύσεις σε παραγωγικές μονάδες με συνακόλουθη δημιουργία θέσεων εργασίας στην Ελλάδα το τελευταίο διάστημα είναι **ελάχιστες και περιορισμένες στον τομέα της πληροφορικής**.

Η εικόνα φαίνεται καλύτερα όταν τη κοιτάζουμε από μακριά: Η συνολική επενδυτική δαπάνη στην Ελλάδα το **2023** είναι μόλις στο **50% εκείνης του 2007**, δηλαδή πριν την εκδήλωση της μεγάλης κρίσης

Η Ελλάδα από-βιομηχανοποιείται λοιπόν; Όχι ακριβώς. Στην ελληνική οικονομία συντελείται ταυτόχρονα και **αναδιάρθρωση** της βιομηχανικής και γενικότερης οικονομικής δομής.

Αποβιομηχάνιση και αναδιάρθρωση, είναι όψεις του ίδιου φαινομένου: Βαθιά καπιταλιστική ανασυγκρότηση με τεράστιες και αρνητικές συνέπειες στην εργατική τάξη της χώρας, αλλά ιδιαίτερα στη νέα βάρδια εργαζομένων. Η μετάβαση από την «παραδοσιακή» βιομηχανία στους νέους κλάδους, **είναι ταυτόχρονα μετάβαση από τις σχετικά σταθερές μακρόχρονες συμβάσεις εργασίας, ωράρια και συνθήκες εργασίας, στις προσωρινές, (δήθεν) ασαφείς και ελαστικές (gig economy).** Είναι επίσης μετάβαση σε ακόμη χαμηλότερες αμοιβές για τη συντριπτική πλειοψηφία των μισθωτών, σχεδόν εξευτελιστικών για τους νέους εργάτες και εργάτριες ή/και επιστήμονες, με κάποιες εξαιρέσεις στον κλάδο της πληροφορικής έως ότου ισορροπήσει και εκεί αρνητικά ο συσχετισμός.

Το φαινόμενο δεν αφορά μόνο την Ελλάδα. Ο ιμπεριαλιστικός ανταγωνισμός στον πόλεμο της Ουκρανίας, βάζει πυρκαγιά. Η Γερμανική **BASF** μετακομίζει στην Κίνα, **Volkswagen, BMW, Mercedes** στις ΗΠΑ, ενώ δεκάδες ενεργοβόρες επιχειρήσεις στη Γερμανία κλείνουν. Το «ιερό δικαίωμα» του κεφαλαίου να βγάζει τα καλύτερα κέρδη είναι ο απόλυτος νόμος και ας εφαρμόζεται και επί πτωμάτων και φτώχειας. Το δυσάρεστο είναι ότι αυτό το «δικαίωμα» ελάχιστες δυνάμεις της αριστεράς το αμφισβητούν ρητά, αφήνοντας αυτή την επιλογή αποκλειστικά στα καπιταλιστικά κράτη σε «έκτακτες» συνθήκες, όπως αυτές του πολέμου, όπου κάνουν ακόμη και κρατικοποιήσεις.

Από τη μια υπερ-τουρισμός και κατασκευαστικός οργανισμός, από την άλλη ακριβά ενοίκια

Η υπερ-ανάπτυξη του τουρισμού και πιο σωστά του λεγόμενου υπερ-τουρισμού είναι χαρακτηριστικό παράδειγμα της αναδιάρθρωσης της οικονομικής δομής της χώρας, αλλά και της αρνητικής εξέλιξης των εργασιακών σχέσεων για τους εργαζόμενους. Όλα δείχνουν ότι το 2024 θα υπάρξει νέο ρεκόρ τζίρου στον τουρισμό με 20% άνοδο σε σχέση με την περασμένη χρονιά. Η άνοδος έρχεται τόσο από την αυξημένη πληρότητα σε ξενοδοχειακές μονάδες, όσο και από την μεγάλη επέκταση της βραχυχρόνιας μίσθωσης. Οι συνέπειες όμως δεν αφορούν μόνο τις **συνθήκες εργασιακής γαλέρας** για χιλιάδες κορίτσια και αγόρια ανά την Ελλάδα, αλλά και τη γοργή μεταμόρφωση του φυσικού, οικιστικού, πολιτισμικού περιβάλλοντος στις πόλεις και τις κοινότητες σε όλη τη χώρα. Τα ξενοδοχειακά συγκροτήματα ξεφυτρώνουν σαν τα μανιτάρια, χερσαία και θαλάσσια χωροταξία αλλάζει

διαρκώς για να παραδοθούν τα πάντα στους «επενδυτές», η κοινωνική ζωή μαραζώνει. Χιλιάδες πτήσεις τσάρτερς εύπορων συνταξιούχων της Βόρειας Ευρώπης, αλλά και εκατομμύρια «βραχιολάκηδων», τη στιγμή που το δικαίωμα στις διακοπές των εργαζομένων στη χώρα περιορίζεται, στα δε νησιά πρακτικά απαγορεύεται στις συνθήκες της πανάκριβης εφοπλιστικής ακτοπλοΐας. Μια σαθρή οικονομία διαμορφώνεται όπου τον πρώτο λόγο έχουν οι παγκόσμιοι tour operators και οι Έλληνες μεγαλο-ξενοδόχοι και εφοπλιστές.

Μετά από μια κατασκευαστική στασιμότητα 10 ετών, στον ανορθολογικό κόσμο των καπιταλιστικών επενδύσεων στις κατασκευές, δε μπορεί εύκολα να καλυφθεί το κενό περίπου **200.000 κατοικιών**, ενώ τα πράγματα χειροτερεύουν με το αίσχος της ανεξέλεγκτης **βραχυχρόνιας μίσθωσης**. Διαμερίσματα μένουν κλειστά με προτίμηση σε κάποιες ακριβότερες διανυκτερεύσεις περαστικών τουριστών, αντί για «δύστροπους» φοιτητές, νέους, ζευγάρια, εργαζόμενους σε άλλες πόλεις από αυτές που γεννήθηκαν.

Εν τω μεταξύ οι γύπες των funds “επενδύουν” αρπάζοντας σπίτια μέσω των πλειστηριασμών, αλλά φυσικά δεν δημιουργούν νέες κατοικίες.

Από τη μια κατώτατος μισθός ανέχειας και από την άλλη εργασία συνταξιούχων

Η κυβέρνηση πασχίζει να πείσει ότι οι 556.000 εργαζόμενοι που αμείβονται με κατώτατο μισθό, μετά την αύξησή του στα 830 ευρώ μiktά (άρα 706 ευρώ καθαρά), θα αρχίσουν να αναρωτιούνται πού να ...επενδύσουν. Στην πραγματικότητα, ένας άνθρωπος 30 ετών που θα θελήσει να μείνει σε χωριστό σπίτι, αν λάβουμε υπόψη ότι θα πληρώσει για ένα μικρό σπίτι ενοίκιο όχι λιγότερο από 450-500 ευρώ, δύσκολα μπορεί να περιορίσει τα έξοδά του σε λιγότερα από 1100-1200 ευρώ το μήνα.

Ζει όμως, θα απαντήσει ο «έξυπνος» Άδωνις Γεωργιάδης. Την απάντηση στο πώς ζει, μας τη δίνει η δεύτερη εικόνα, δηλαδή **η εργασία των συνταξιούχων**, φανερή ή κρυφή, δηλαδή των γονιών του. Ίσως δε χρειάζεται να προσθέσουμε άλλο επιχείρημα από αυτό που δίνει η ίδια η **ΕΛΣΤΑΤ**: Το **77%** των νέων ηλικίας 18-30 ετών, **ζει με τους γονείς του!**

Η κυβέρνηση πανηγυρίζει ότι «**βούλιαξε η πλατφόρμα για τη δήλωση εργασίας από συνταξιούχους**». Πράγματι, καθημερινά περίπου 1700 συνταξιούχοι, προστίθενται στη λίστα των εργαζομένων, με το Υπουργείο να εκτιμά ότι ο συνολικός αριθμός θα φτάσει αρκετές δεκάδες χιλιάδες φέτος. Ω, τι ενθουσιασμός για «**ενεργή γήρανση**» και «**δημιουργική εργασία**»! Δεν αμφισβητούμε ότι αυτό αντιστοιχεί στην ψυχολογία μεσαίων και μεγάλων

καπιταλιστών ή και μεσαίων στρωμάτων, όπου δουλεύουν άλλοι άνθρωποι για αυτούς. Όμως, η πραγματική ανάγκη και το ουσιώδες δικαίωμα των εργατών και αγροτών, είναι να ξεκουραστούν στη σύνταξή τους και να δουν τα παιδιά τους να δουλεύουν, ενώ οι ίδιοι μια χαρά δημιουργική και ενεργή ζωή μπορούν να έχουν, χωρίς το άγχος της δουλειάς και τις προσβολές επιστατών και προϊσταμένων. Η πρόκληση και αντιστροφή της πραγματικότητας από μεριάς της κυβέρνησης πιάνει κόκκινο, όταν πανηγυρίζει ότι ακόμη και «814 συνταξιούχοι με αναπηρική σύνταξη, 122 από αυτούς με ψυχική αναπηρία, δήλωσαν προθυμία να εργαστούν». **Έλεος!**